

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „ХРИСТО
СМИРНЕНСКИ”, ГРАД КРУМОВГРАД, ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ**

ул. „Съединение" № 23, GSM - 0878517441, E-mail: info-909503@edu.mon.bg

WWW.pg-transport.net

ЗАПОВЕД

№ 843/ 14.09.2026 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 31, ал. 1, т. 6, т. 2 и т. 15 от Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и решение на педагогическия съвет – протокол № 10 от 11.09.2026 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

ПРОГРАМА НА УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ в ПГ по транспорт «Христо Смирненски» - Крумовград, през учебната 2026/2027 година. Предвидените дейности да бъдат изпълнявани от определените отговорни лица в планираните срокове.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на работещите в училището за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнение на заповедта ще осъществявам лично

НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ
ДИРЕКТОР

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“, ГРАД КРУМОВГРАД, ОБЛАСТ

КЪРДЖАЛИ

ул. „Съединение“ № 23, тел: 03641/74-46, факс: 75-51, E-mail: krumovgrad_pg@abv.bg,
www.pg-transport.net

УТВЪРЖДАВАМ:

НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ
ДИРЕКТОР на ИГ по транспорт
„Христо Смирненски“ гр. Кrumовград

ПРОГРАМА

ПО

гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за периода 2026-2027 година

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол
№ 10 /11.09.2026г. и е утвърдена със Заповед на директора
Заповед № /14 .09.2026г

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Съгласно чл. 15, ал. 4 на Наредба № 13 от 21. 09. 2016 г. настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в Професионална гимназия по транспорт „Христо Смирненски“ гр Крумовград

1. СЪЩНОСТ:

- ✓ Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
- ✓ Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ✓ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ✓ Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ✓ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. ЦЕЛИ:

2.1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- ✓ отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права;
- ✓ познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- ✓ защита значимостта на всяка човешка личност;
- ✓ осъзнава и цени своята културна идентичност;
- ✓ взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- ✓ изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ✓ взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност;
- ✓ носи отговорност за поведението си;
- ✓ поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- ✓ познава и спазва нормите за екологична култура и поведение

2.2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- ✓ възпитава в демократичните ценности;
- ✓ насърчава инициативност, отговорност, солидарност;
- ✓ утвърждава демократична и здравословна среда, свободна от агресия и дискриминация;
- ✓ създава позитивна среда между представителите на различните културни общности чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

3. НАСОКИ:

Учениците

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданската си позиция;

- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

4. РЕАЛИЗИРАНЕ

- ✓ Чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- ✓ В часа на класа;
- ✓ Чрез дейността на педагогическия съветник;
- ✓ В извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- ✓ Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

5. АКЦЕНТИ

- ✓ Здравно образование;
- ✓ Превенция на зависимостите /наркомания, алкохол, тютюнопушене;
- ✓ Сексуално образование и превенция на СПИН;
- ✓ Екологично образование и възпитание;
- ✓ Патриотично възпитание;
- ✓ Превенция на насилието;
- ✓ Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ Защита при бедствия и аварии;
- ✓ Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ Безопасност на движението.
- ✓ Електронно управление и медийна грамотност.

II. ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка:

✦ В ЧАСА НА КЛАСА, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ЧРЕЗ УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ;

Съобразно стратегическите цели и особености на училището, приоритетни тематични области за училището с

- I. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие.
- II. Толерантност и интеркултурен диалог.
- III. Безопасност на движението по пътищата.
- IV. Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ.
- V. Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти.
- VI. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита.

✚ В ЗАНИМАНИЯТА ПО ИНТЕРЕСИ И В ЧАСА НА КЛАСА

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс на чл. 3 от Наредба №13

- I. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

✚ В РАМКИТЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПО РЕДА И ПРИ УСЛОВИЯТА НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИОБИЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;

- I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширена подготовка се осъществяват интегрирано:
 - ✓ Неговото интегриране се реализира чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общообразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове.
- II. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на допълнителната подготовка може да се осъществяват чрез обучение по учебни

предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя:

- ✓ Факултативните часове може да се използват и за дейности с ученическите съвети на всички нива или други форми на ученическо представителство, младежко лидерство и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения.

III. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище:

- ✓ Извън тематичните области по ал. 1 Министърът на образованието и науката може ежегодно да определя и други теми, по които да се работи в часа на класа за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- ✓ Обучението по отделни тематични области по ал. 1 може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител;

✦ В ДЕЙНОСТИ НА УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (съгласно чл. 17, ал. 2 на Наредба № 13 и Приложение 5)

- I. Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- II. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- III. Поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (училищен вестник и др.);
- IV. Организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- V. Организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- VI. Организиране на обучения на връстници от връстници;
- VII. Развиване на младежкото лидерство;

- VIII. Участие в клубове и неформални групи по интереси;
 - IX. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
 - X. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
- Насърчаване на неформалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

III. РИТУАЛИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯТ ЖИВОТ.

Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Училището организира свои училищни чествания и ритуали в следните случаи:

- ✓ откриването и закриването на учебната година;
- ✓ официалното раздаване на удостоверение за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
- ✓ награждаване на отличили се ученици и учители;
- ✓ поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- ✓ честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

IV. ОБЛАСТИ И КОМПЕТЕНОСТИ.

<i>Гражданско образование</i>	<i>Здравно образование</i>	<i>Екологично образование</i>	<i>Интеркултурно образование</i>
Междоличностни отношения	Психично здраве и личностно развитие	Вода, почва, въздух	Културни идентичности
Социална среда	Физическо развитие и	Енергия и климат	Културна осъзнатост

	дееспособност		
Права на човека	Превенция на употребата на психоактивни вещества	Биологично разнообразие	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
Демократично гражданство	Безопасност и първа помощ	Потребление и отпадъци	Интеркултурно образование и права на човека
Идентичности и различия в обществото	Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	Общество и околна среда	
Власт, политика и демократични ценности	Лична хигиена		
Социална политика, справедливост и солидарност	Хранене		
Глобализация, плурализъм и толерантност			

V. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

1. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

- 1.1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.
Развитие на училищната общност.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

- 1.2. Спазване на Правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители, Директор

- 1.3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година
Отг.: Директор

- 1.4. Провеждане Час на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с активното участие на учениците.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

1.6. Организиране на Деня на ученическото самоуправление

Срок: 09.05.2027

отг.: Ученически съвет, учители

Тематични области						
	VIII	IX	X	XI	XII	
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	1	
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината		5	5			
Безопасност и движение по пътищата	4	4	4	1	1	
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	5	5	5	3	3	
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	2	2	2	2	2	
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	2	2	2	2	2	

Кариерно ориентиране			1				
Превенция и противодействие на корупцията	2		2	2	2	2	2
Електронно управление и медийна грамотност		1	1	4			
ОБЩО	22	28	29	21	27		

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

2. Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

2.2. Честване на всички национални и училищни празници.

Срок: през учебната година
Отг. Класни ръководители

2.3. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година
отг.: Класни ръководители

2.4. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието.

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Здравно образование и екологично възпитание на учениците

3.1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година
Отг. Медицинско лице

3.2. Разглеждане на здравни теми в Часа на класа- сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

Срок: през учебната година
отг.: Класни ръководители

3.3. Озеленяване на класни стаи, фойета и двора на училището

срок: 04.2027 г.
отг.: Класни ръководители

3.4. Провеждане на туристически походи и екскурзии

Срок: през учебната година
отг.: Учители по ФВС

3.5. Мероприятия за почистване на училищните площи и градските градинки около района на училището

срок: 29 април 2027г.

отг.: Класни ръководители

3.6. Отбелязване на деня на Земята

срок: 22.04.2027г.

отг.: Класни ръководители

3.7. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.

срок: 06.06.2027г.

отг.: Класни ръководители

4. Възпитаване в интеркултурна среда.

4.1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в Часа на класа.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

4.2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори, екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители
учители

4.3. Организиране на изложби посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: май. 2027 г.

Отг: Учител по ИИ

4.4. За усвояване на българския книжовен език от ученици, за които българският език не е майчин, сеорганизира допълнително обучение по български език с цел подпомагане на образователното им приобщаване.

Срок: ноември 2026 - юни 2027г.
Отг.: Учители по БЕЛ

5. Развиване на физическата дееспособност

5.1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 17.09.2026г.
Отг.: Учителите по ФВС

5.2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година
Отг.: Учител по ФВС

6. Екип за реализиране на програмата (по чл. 19 на Наредба 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование):

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ШТ „Христо Смирненски“ гр. Крумовград отговарят следните работни екипи:

- I. Комисии по организиране и провеждане на училищни празници и ритуали- Културен календар.
- II. Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз
- III. Координацион екип за обща личностна подкрепа
- IV. Комисия по спортно-туристическа дейност
- V. Комисия по БДП
- VI. Комисия Защита при бедствия, аварии и катастрофи

7. Направления и дейности за реализиране на програмата.

Направления и дейности за реализиране на Програмата по здравно и екологично образование		Срок	Отговорници
I. Предварително проучване и диагностика			
1. Справка за здравния статус на учениците	2. Проучване сред учениците по актуална здравна и екологична проблематика - тютюнопушене, наркотици, сексуалност, замърсяване и др., участия в национални скринингови проучвания и анкети. 3. Проучване сред учителите по въпроси, свързани с програмата за здравно и екологично образование.	20.09.2026г.	Медицинско лице
		21.09.2026 г.	Класни ръководители
		27.09.2026г.	
II. Научно-методическа подготовка на преподавателите, участващи в реализиране на Програмата			
1. Запознаване на педагогическия състав в училището: - Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование; - с училищната програма по здравно и екологично образование;	2. Работа по методични обединения на тема: “Здравни и екологични аспекти на обучението по отделните учебни предмети”	20.10.2026 г.	Директор
		през годината	Председатели на ЕКК

III. Здравно образование чрез класно-урочните форми на организация

1 <u>Час на класа (тематични области):</u>	през годината	Класни ръководители
• Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие (8-10 клас); • Толерантност и интеркултурен диалог (8-12 клас); • Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моего първо работно място“ (12 клас) • Безопасност и движение по пътищата (8-12 клас); • Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ(8-12 клас); • Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти (8-12 клас); • Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита (8-12 клас); • Кариерно ориентиране ((8-12 клас); • Превенция и противодействие на корупцията (8-12 клас); •	през годината	Учители по учебни предмети
2 <u>Здравно и екологично образование чрез обучението по учебните предмети:</u> Учители по: Биология и ЗО (8 , 9 и 10 клас), Химия и ООС (8 , 9 и 10 клас), Физика и астрономия (8 , 9 и 10 клас), География и икономика (8 , 9 и 10 клас), ФВС (8 – 112 клас)	през годината	Учители по учебни предмети

IV. Извънкласни практически дейности

през годината	Педагогически и непедагогически колектив
през годината 28.11.2026г.	Класни ръководители
през годината 01.04.2027 г.	Медицинско лице
21.04.2027 г.	Учител по биология и ЗО
през годината	Учители по БЗО и ГИ
през годината	Учител по БЗО и ГИ

IV. Извънучилищни дейности

1. Участие в спортни състезания. 2. Участие в мероприятия на БЧК. 3. Среща с представители от РИОСВ по екологични проблеми на областта. 4. Среща с активисти на младежкия БЧК.	през годината през годината април 2027 г май 2027 г	Учители по медицинско лице Медицинско лице Учител по БЗО	ФВС,
VI. Социални дейности			
1. Приобщаване на родителите за реализиране на Програмата. 2. Да се поставят акценти на родителски срещи по класове на тема: “Здравното образование и насилието в училището и обществото” 3. Съвместна работа с Дирекция „Социално подпомагане“	през годината ноември през годината през годината	Директор Класни ръководители Директор и учители Класни ръководители	

12. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет.

НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ
Директор на ИГ по транспорт
„Христо Смирненски“ гр. Крумовград